

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Інститут мистецтв
Кафедра музичного фольклору

Роман Дзвінка

Переддипломна практика

**Програма практики
та методичні рекомендації
на допомогу виконання завдань
самостійної роботи здобувачів вищої освіти**

Рівне - 2021

Д 43 Дзвінка Р.І. Переддипломна практика : Програма практики та методичні рекомендації на допомогу виконання завдань самостійної роботи здобувачів вищої освіти, 2021. – 15 с.

Методичні рекомендації призначені студентам ОС “магістр” кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв РДГУ в організації самостійної роботи під час проходження переддипломної практики. У методичних рекомендаціях розглянуто питання організації самостійної роботи здобувача вищої освіти. Запропоновано рекомендації щодо завершального етапу опрацювання магістерського дослідження і його підготовку до друку. Методичні рекомендації мають на меті створити цілісну картину науково-творчої роботи здобувача вищої освіти в період його підготовки до державної атестації.

Для здобувачів вищої освіти, аспірантів, викладачів педагогічних та мистецьких навчальних закладів, молодих дослідників народної музики.

Рецензенти :

Богдан Столярчук, заслужений діяч мистецтв України, професор, завідувач кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв РДГУ.

Олена Бузова, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музики та хореографії БДПУ.

© Роман Дзвінка, 2021.

*Рекомендовано до друку
кафедрою музичного фольклору
Інституту мистецтв РДГУ
(протокол № 9 від 8 грудня 2020 р.)*

1. Опис переддипломної практики

Курс : підготовка магістра	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика практики
Кількість кредитів ECTS : 9	Галузь знань : 02 “Культура і мистецтво”	Рік підготовки : VI
Кількість годин : 270	Спеціальність 025 “Музичне мистецтво” Спеціалізація “Музичний фольклор”	Семестр : XI
Тижнів : 4	Освітній ступінь : магістр	Види контролю : залік (дифер.)

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

2. Мета та завдання переддипломної практики

Практична підготовка здобувачів вищої освіти є важливою складовою частиною навчально-пізнавального процесу у вищих навчальних закладах. Від її організації, насиченості продуктивним змістом, що забезпечується зв'язком між вищим навчальним закладом та відповідним місцем проведення практики залежить якість підготовки магістрів.

Переддипломна практика спрямована на отримання здобувачами-випускниками підсумкового багажу знань перед тим, як вони приступлять до роботи за фахом. Переддипломна практика проходить упродовж 4 тижнів у 11 семестрі (на базі ОС “магістр”).

Педагогічний компонент проходження практики полягає у формуванні особистості майбутнього викладача вищої школи, застосуванні теоретичних знань у практичній діяльності, засвоєння науково-творчих умінь та навичок, набуття професійного досвіду науково-пошукової діяльності та написання наукової роботи. Педагогічний та науково-пошукових компоненти містять в собі знання та уміння, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти-практикант.

Предметом вивчення практики є власна магістерська робота, практичні курси навчальних дисциплін, індивідуальні заняття, консультації.

Міждисциплінарні зв'язки : переддипломна практика тісно пов'язана з такими навчальними дисциплінами : музично-етнографічна транскрипція, музично-етнографічні дослідження, джерелознавство, методика експедиційно-польової роботи, традиційний спів, основний інструмент, фольклорний ансамбль, методика викладання фахових дисциплін у ЗВО, фольклорне виконавство, педагогіка, психологія, етика, естетика, художня культура.

Здобувач вищої освіти-практикант повинен **знати :**

- сутність процесів навчання й виховання, їхні психолого-педагогічні основи;

- шляхи вдосконалення майстерності викладача й способи самовдосконалення;

- завдання науково-пошукової діяльності;

- питання часткових методик за курсом;

- нові технології навчання;

- методи формування навичок самостійної роботи й розвиток творчих здібностей і логічного мислення здобувачів вищої освіти;

- наукові основи курсу, історію й методологію відповідної науки.

Здобувач вищої освіти-практикант повинен **уміти :**

- проектувати, конструювати, організувати й аналізувати свою науково-пошукову діяльність;

- планувати навчальні заняття відповідно до навчального плану закладу й на основі його стратегії;

- забезпечувати міждисциплінарні зв'язки курсу з іншими дисциплінами;

- розробляти й проводити різні за формою навчання заняття найбільш ефективні при вивченні відповідних тем і розділів програми, адаптуючи їх до різних рівнів підготовки здобувачів вищої освіти;

- ясно, логічно викладати зміст матеріалу, опираючись на знання власний професійний досвід;

- відбирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій науково-пошукової діяльності;

- аналізувати наукову, навчально-методичну літературу й використовувати її для реалізації завдань практики;

- організувати власну науково-пошукову діяльність, управляти нею й

оцінювати її результати;

- застосовувати основні методи об'єктивної діагностики самоаналізу з фахових дисциплін, вносити корективи в процес власної науково-пошукової діяльності;

- володіти методикою професійної діяльності із застосуванням мультимедійних засобів навчання;

- створювати й підтримувати навчальне середовище, що сприяє досягненню цілей програми практики;

- розвивати власні професійні інтереси і мотивацію самовдосконалення.

Здобувач вищої освіти-практикант повинен мати уявлення :

- про зв'язки предмета з майбутньою професійною діяльністю етнопедагога та музиканта-фольклориста;

- про методичні аспекти предмета в цілому, окремих тем і понять;

- про методи й прийоми складання завдань, вправ, тестів з різних тем;

- про можливості застосування комп'ютерної техніки в навчальному процесі.

Організацію практики здійснює керівник практики від кафедри музичного фольклору, методист практики Інституту мистецтв.

Консультації здобувачів вищої освіти-практикантів проводять викладачі-консультанти кафедри.

Переддипломна практика спрямована на отримання здобувачами вищої освіти підсумкового багажу знань перед тим, як вони приступлять до роботи за фахом. Переддипломна практика зобов'язує у підсумку представити у довершеному вигляді машинопис теоретичного дослідження, де висвітлюватиметься та певною мірою розкриватиметься одна з проблем мистецького напрямку. Саме тому увесь час проходження переддипломної практики приділятиметься для компонування за всіма стандартами такого дослідження та удосконалення його, згідно із вказівками керівника магістерської роботи та консультаціями фахівців вишу.

Переддипломна практика проходить в 11 семестрі, однак її результат демонструє машинопис теоретичної роботи. Цей вид практики проводиться у тісному зв'язку з усім циклом музично-теоретичних дисциплін, що читаються на окр "бакалавр" і дає можливість закріпити теоретичні знання й музично-

виконавські навички і практично їх реалізувати на сторінках магістерської роботи.

Для здобувачів вищої освіти основним змістом практики є залучення до науково-дослідницької роботи майбутніх фахівців мистецького напрямку. Крім того, одним з напрямів практики є ознайомлення здобувачів із різноманітними науковими підходами при написанні теоретичних праць, а також методиками науково-дослідницької роботи, спрямованими чи то на виконання суто аналітичної письмової роботи, чи на виконання експериментального дослідження.

Мета переддипломної практики – підготовка здобувачів вищої освіти до самостійної науково-пошукової роботи.

Завдання :

1. Розвиток професійних умінь педагогічної діяльності викладача шляхом залучення магістрантів до виконання різних форм навчально-виховної роботи у ЗВО.

2. Формування умінь щодо планування та організації навчально-методичної роботи викладача (у межах окремого курсу, заняття, теми).

3. Формування готовності здобувачів вищої освіти до здійснення соціально-виховної роботи зі студентами та студентськими групами.

4. Поглиблення і закріплення теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення фахових і додаткових дисциплін та їх практичне застосування в науково-творчій роботі;

5. Підготовка наукових публікацій, вироблення наукового стилю письма, напрацювання творчого досвіду, що позначатиметься на примноженні наукової сфери новими розробками;

6. Вміння самостійно організувати науково-дослідну роботу;

7. Вивчення здобувачами-практикантами передового досвіду проведення наукових досліджень, використання отриманих знань для самостійної науково-творчої роботи.

3. Зміст практики та методичні рекомендації

Під час проходження практики здобувач вищої освіти повинен :

- Здійснювати спостереження за виконанням викладачем-наставником різних видів навчальної роботи з здобувачами вищої освіти ОС “бакалавр” та “магістр”.

- Розробити план науково-творчої роботи, обговорити їх з керівником практики, науковим керівником магістерської роботи, викладачами-наставниками та провести заняття відповідно плану.

- Розробити завдання для самостійної роботи, для поточного контролю, тести тощо.

- Відвідати лекції, семінарські та практичні заняття провідних викладачів кафедри; обговорити з викладачами доцільність використаних методів, методичних знахідок тощо.

- Здійснювати роботу в якості помічника куратора на старших курсах.

- Організувати 1-2 позааудиторні заняття з застосуванням активних форм навчання (круглий стіл; зустріч з носіями фольклору, обговорення актуальних проблем науково-творчої роботи фахівця-фольклориста).

- Організувати 1-2 фольклорні презентації за темою магістерської роботи зі студентами кафедри музичного фольклору чи інших кафедр Інституту мистецтв.

- Відвідувати засідання кафедри, брати участь у роботі методичного семінару.

- Підготувати аналіз матеріалів практики та звіт, звітування на конференції.

Індивідуальні завдання

Етапи здійснення

I тиждень	<p>Знайомство з кафедрою, навчальною групою.</p> <p>Складання індивідуального плану роботи.</p> <p>Планування роботи на тиждень.</p> <p>Планування й підготовка самостійної роботи.</p> <p>Відвідування занять викладачів, що викладають музично-фольклористичні дисципліни.</p> <p>Відвідування занять здобувачів першого року навчання.</p>
II тиждень	<p>Узгодження з науковим керівником плану остаточного варіанту написання магістерської роботи</p> <p>Робота над структурою магістерської роботи.</p> <p>Вичитка тексту першого розділу магістерської роботи.</p> <p>Відвідування занять з актуальною на даний час проблематикою.</p> <p>Знайомство з документацією.</p> <p>Співпраця з іншими практикантами,</p> <p>Робота із куратором групи, закріпленої за здобувачем.</p>
III тиждень	<p>Планування індивідуальної роботи на тиждень і звіт за тиждень.</p> <p>Затвердження плану й тексту лекцій і практичних занять.</p> <p>Вичитка тексту другого (при наявності і третього) розділу магістерської роботи.</p> <p>Редагування вступу магістерської роботи.</p> <p>Написання висновків магістерської роботи.</p> <p>Робота над списком використаних джерел.</p> <p>Проведення фольклорних презентацій (виховних заходів) із студентами старших курсів.</p> <p>Проведення позааудиторної роботи із студентською молоддю.</p>
IV тиждень	<p>Оформлення документації.</p> <p>Підготовка та здача звітів.</p> <p>Здача дидактичного матеріалу.</p> <p>Підведення підсумків практики.</p>

Переддипломна практика

Виконання наукової роботи пов'язане з написанням магістерської роботи – кваліфікаційного дослідження здобувача вищої освіти, яке виконується на завершальному етапі навчання у магістратурі.

Цей вид роботи здобувача вищої освіти передбачає :

- систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності;
- застосування їх при вирішенні конкретних наукових та виробничих завдань.

У період переддипломної практики здобувач вищої освіти працює над експериментальною частиною магістерської роботи, описує етапи формувального експерименту, обробляє та інтерпретує результати, формулює висновки.

Висновки до розділів теоретичної частини повинні містити :

- коротку суть результату з цифрами і фактами;
- формулювання новизни результату;
- обґрунтування достовірності результату;
- пояснення практичної цінності результату.

Висновки до розділів експериментальної частини складають :

- коротку суть експерименту (мета, умови тощо);
- коротку суть отриманого результату з цифрами та фактами;
- характеристику новизни отриманого результату;
- аналіз відповідних даних, передбачених теорією, з даними експерименту; практичну цінність отриманого результату.

Загальні висновки магістерської роботи виконують роль закінчення, обумовленого логікою проведення дослідження у формі синтезу накопиченої в основній частині наукової інформації. Цей синтез – послідовне, логічно струнке викладення отриманих результатів та їхнє співвідношення із загальною метою і конкретними завданнями, поставленими у вступі. Тут міститься так зване вивідне знання, яке є новим стосовно вихідного знання. Саме воно виноситься на обговорення й оцінку наукової громадськості при публічному захисті магістерської роботи.

Це вивідне знання не можна підмінювати механічним складанням до купи висновків у кінці розділів, адже це те нове, суттєве, що складає кінцеві результати дослідження, сформульовані у вигляді певної кількості пронумерованих абзаців, їхня послідовність визначається логікою побудови

магістерської роботи. При цьому визначається не тільки її наукова новизна і теоретична значущість, які впливають з кінцевих результатів, а й практична цінність.

Проте до оцінки практичної цінності наукових результатів недоцільно повною мірою застосовувати критерії, що використовуються в організації і плануванні виробничих завдань. Насправді ефективність виконання наукового завдання, так само, як і виробничого, вимірюється витратами матеріальних і людських ресурсів, часом на виконання й отримання прибутком від впровадження наукових результатів у практику. Оцінка наукових результатів є складнішою і не завжди вкладається у загальноприйняті економічні критерії. При оцінюванні загальних і фундаментальних досліджень досить важко, а подекуди неможливо передбачити той практичний ефект, якого можна досягти завдяки практичній реалізації нових знань про світ, розумінню нових закономірностей явищ. Це може з'ясуватися через якийсь невизначений час.

Інший характер має оцінка наукових праць прикладного значення, бо в самому плані дослідження вже визначено конкретні завдання.

Прикінцева частина передбачає також узагальнену підсумкову оцінку виконаної роботи. Тут важливо звернути увагу на її головний сенс, отримані важливі сторонні наукові результати, нові наукові завдання, які постають у зв'язку з проведенням магістерського дослідження. Заключна частина, складена за таким планом, доповнює характеристику теоретичного рівня магістерської роботи, а також демонструє рівень професійної зрілості та наукової кваліфікації її автора.

У висновках необхідно внести і практичні пропозиції, які мають обов'язково впливати з кола робіт, проведених особисто здобувачем вищої освіти і впроваджених на виробництві. Це підвищує цінність теоретичних матеріалів.

На основі вивчених матеріалів здобувач вищої освіти викладає текст роботи згідно з її структурою.

Звітна документація

Після проходження переддипломної практики здобувач вищої освіти подає на кафедру такі документи :

1. Щоденник практиканта.
2. Звіт про переддипломну практику.
3. План-проспект дослідження.
4. Наукові статті.
5. Тези наукової доповіді за обраною темою дослідження.
6. Характеристика, завірена керівником установи, де проходила практика.
7. Магістерська робота.

Методичне забезпечення

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : Підручник. – К. : Вища школа, 1998. – 560 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. – К. : Логос, 2003. – 221 с.
3. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи : Навч. посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для студ. магістратури. – К. : Освіта, 2005. – 396 с.
4. Галагузов В. М., Євтух М. Б. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні. – К. : Освіта, 1995. – 241 с.
5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. – К. : Світ, 2004. – 147 с.
6. Козаков В. А. Самостоятельная работа студентов и её информационно-методическое обеспечение. – К. : Высшая школа, 1990. – 195 с.
7. Коротяев Б. І., Гришин Є. О., Устинко О. А. Педагогіка вищої школи. – К. : Освіта, 1990. –
8. Марушкевич А. А. Педагогіка вищої школи. – К. : Логос, 2006. – 215 с.
9. Педагогічна майстерність : Підручник / За ред. І. А. Зязюна. – К. : Вища школа, 1997.
10. Подоляк Л. Г., Юрченко В. Г. Психологія вищої школи : Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів. – К. : Дивосвіт, 2006. – 236 с.
11. Фокин Ю. Г. Преподавание и воспитание в высшей школе : Учебное пособие для студентов вузов. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 287 с.
12. Чернилевский Д. В., Филатов О. К. Технология обучения в высшей школе / под ред. Д. В. Чернилевского. – М. : Высшая школа, 1996. – 212 с.

Рекомендована література

Основна

1. Баренбойм Л. А. Музыкальная педагогика и исполнительство. – Л. : Музыка 1974.
2. Вопросы музыкальной педагогики. Под ред. В. И. Руденко. – М. : Музыка, 1980.
3. Горбенко С. С. Історія гуманізації музичної освіти. Навчальний посібник за модульно-рейтинговою системою навчання. – м. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2007. – 348 с.
4. Гошовский В. Украинские песни Закарпатья. – М., 1968.
5. Грица С. Мелос української народної епіки. – К., 1979.
6. Грица С. Трансмісія фольклорної традиції : Етномузикологічні розвідки. – Київ–Тернопіль : Астон, 2002.
7. Грица С. Українська фольклористика ХІХ – початку ХХ століття і музичний фольклор. Нарис. – Київ–Тернопіль : Астон, 2007.
8. Дзвінка Р. Організація самостійної роботи студентів над навчальним музичним матеріалом : Методичні рекомендації для студентів факультету музичної творчості. – Рівне, 1999.
9. Дзвінка Р. Виховання майбутніх учителів засобами українського музичного фольклору. – Рівне, Бердянськ : Овід, 2008.
10. Динаміка фольклорного виконавства : Матеріали науково-практичної конференції до 30-річчя кафедри музичного фольклору / Ред. колегія Р. І. Дзвінка, Н. О. Супрун-Яремко, Б. І. Яремко, Ю. П. Рибак. – Рівне, 2009.
11. Іваницький А. Українська музична фольклористика. – К., 1997.
12. Іваницький А. Українська народна музична творчість. – К., 1990.
13. Квітка К. Потреби в справі дослідження народної музики на Україні // Квітка К. В. Вибрані статті. Ч. 2. – К. : “Музична Україна”, 1986.
14. Колесса Ф. Музикознавчі праці. – К.; Наукова думка, 1970.
15. Колесса Ф. Українська усна словесність. – Львів., 1938.
16. Луканюк Б. Методика викладання музично-фольклористичних дисциплін. – Львів, 2006.
17. Мацієвський І. Питання документації народної інструментальної музики. – М., 1978.

18. Осадча В. М. Обрядова пісенність Слобожанщини : навч. Посіб. / В. М. Осадча. – Х. Видавець Савчук О. О., 2011. – 184 с., іл. – (Серія “Слобожанський світ”. Випуск 2).
19. Педагогічна практика : Методичні рекомендації для студентів мистецьких спеціальностей / Укладачі Т. Є. Колупаєва, З. В. Черуха, К. В. Джеджера, Л.П.Давидюк. – Рівне : РДГУ, 2006.
20. Правдюк О. Українська музична фольклористика. – К., 1978.
21. Рудницька О. П. Педагогіка : загальна та мистецька : Навчальний посібник. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005.

Додаткова

1. Апраксина В. Методика музикального виховання в школі. – М., 1983.
2. Будичани. Традиційна спадщина : Наукове видання (з грифом МОНУ) / Зап., транскр., упор. Р. В. Цапун. – Рівне: Перспектива, 2007.
3. Воропай О. Звичаї нашого народу : Етнографічний нарис. – К. : Оберіг, 1991. – Т.2. – Репр. вид. Мюнхен, 1966 р. – 1991.
4. Гусев В. Методы изучения фольклора : Сб.науч.тр. /Ред. кол. : В. Е. Гусев и др./ – Л. : ДГИТМИК, 1983.
5. Державна національна програма „Освіта” /Україна ХХІ століття// Освіта. – Грудень 1993.
6. Дзвінка Р. Етнокультурний аспект професійної підготовки вчителів : методичні рекомендації для студентів мистецько-педагогічних спеціальностей. – Рівне, Бердянськ, 2008.
7. Довженок Г. Український дитячий фольклор. – К., 1981.
8. Кафедрі музичного фольклору – 30 років : Нарис з історії (1979-2009 рр.) / Упор. Р. І. Дзвінка. – 2-ге вид., розшир. та доп. – Рівне, 2009.
9. Комаринець Т. В. Фольклор у духовному житті українського народу. – Львів, 1991.
10. Концепція національного виховання // Освіта. – Червень 1994.
11. Народна музика Північної Рокитнівщини / Упор. Ю. П. Рибак, Л. Д. Гапон. – Львів : Сполом, 2002.
12. Рибак Ю. П., Гапон Л. Д., Юзюк О. М. Програмні вимоги до державних іспитів для студентів спеціальності 7.020205 “Музичне мистецтво”, спеціалізації “Музичний фольклор”. – Рівне, 2003.
13. Стельмахович М.І. Народна педагогіка. – К., Рад.шк., 1985.

14. Столярчук Б., Б. Луканюк. Юрій Цехмістрок. Народні пісні Волині : Фонографічні записи 1936-1937 років. – Львів, Рівне, 2006.
15. Супрун-Яремко Н. Українці Кубані та їхні пісні : Монографія. – К. : Музична Україна, 2005.
16. Сявавко Є. І. Українська етнопедагогіка в її історичному розвитку. – К., 1974.
17. Цапун Р. Весілля у Сварицевичах // Фольклористичні зошити : Зб. наукових праць. – Луцьк : Інститут культурної антропології, 2005.
18. Чекановкая А. Музыкальная этнография. Методология и методика. – М., 1983.
19. Юзюк О. Методика викладання народного солоспіву : Курс лекцій. – Рівне, 2007.
20. Якимчук С. Методика музичного виховання. – Рівне, 2003.
21. Яремко Б. Бойківська сопілкова музика : Навч. посіб. – Львів: Сполом, 1998.
22. Яремко Б. Етноінструментознавство : Навч. посібник / Ред. Н. Супрун. – Рівне: РДГУ, 2003.
23. VIII Культурологічні читання пам'яті Володимира Подкопаєва “Національно-культурний простір України ХХІ ст. : стан і перспективи” : Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 2-3 червня 2010 р. – К. : ДАКККіМ, 2010. – 508 с.

Рекомендовані джерела інформації

Електронні інтернет-ресурси

1. <http://www.orgsun.com/avtoreferati-dissertatsii-mistetstvo/1/a482.php>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=yImWWi3a0sU>
3. http://ukrfolk.com.ua/BERVY/index.html-lang=0&r=instr_muzika.htm

Інформаційні ресурси

Бібліотеки:

- Державна обласна бібліотека – м. Рівне , вул. Короленка, 6.
- Міська бібліотека ім В. Короленка. – м. Рівне, вул. Київська, 44.
- Міська централізована бібліотечна система. – м. Рівне, вул. Київська, 44.
- Бібліотека РДГУ. – м. Рівне, вул. М. Хвильового, 7.
- Бібліотека РДГУ. – м. Рівне, вул. Пластова, 31
- Бібліотека РДГУ. – м. Рівне, вул. Л.Толстого, 3.
- Лабораторія музичної етнографії кафедри музичного фольклору ІМ РДГУ. – м. Рівне, вул. М. Хвильового, 7.

ЗМІСТ

Вступ	3
Опис переддипломної практики	3
Програма практики	7
Зміст практики та методичні рекомендації	7
Індивідуальні завдання	8
Переддипломна практика	9
Звітна документація	11
Методичне забезпечення	11
Рекомендована література	12
Рекомендовані джерела інформації	14
Інтернет-ресурси	14
Інформаційні ресурси	14

Для заміток